

Sygn. akt I C 137/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2022 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: sędzia Tadeusz Kotuk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 listopada 2022 r. w G. sprawy z powództwa (...) Marynarki Wojennej w G. przeciwko (...) sp. z o.o. w G.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. w G. na rzecz powoda (...) Marynarki Wojennej w G. kwotę 8.796,34 zł (osiem tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych trzydzieści cztery złote) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 5 lutego 2015 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. rozstrzyga o kosztach procesu wskazując zasadę stosunkowego rozdzielania (art. 100 k.p.c.), przy uwzględnieniu stosunku wygranej: powód – 19% (dziewiętnaście procent), pozwany – 81% (osiemdziesiąt jeden procent) – pozostawiając szczegółowe rozliczenie kosztów obciążających strony referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku.

Sygn. akt I C 137/22

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 8 września 2010 r. pomiędzy (...) Marynarki Wojennej w G. („zamawiający”) a (...) sp. z o.o. w G. („wykonawca”) doszło do zawarcia umowy nr (...), której przedmiotem było wykonanie zamówienia pod nazwą: „Budowa (...) Marynarki Wojennej – dokończenie budowy”, zgodnie z ofertą stanowiącą integralną część umowy. W §§ 6-7 umowy uregulowaną kwestie związane z gwarancją oraz procedurą zgłaszania, usuwania usterek i wad. Uregulowania te przewidywały uprawnienie zamawiającego do usunięcia wad i usterek na koszt wykonawcy, w razie bierności tego ostatniego oraz uprawnienie do naliczenia ponadto 15% narzutu („koszty operacyjne”), niezależnie od obciążenia kosztami prac zastępczych.

D. ód: umowa, k. 17-20

W dniu 18 stycznia 2013 r. doszło do przeglądu gwarancyjnego z udziałem przedstawicieli obu stron umowy. Komisja stwierdziła:

1. nieusunięcie śladów zalania w pomieszczeniu central wentylacyjnych i pomieszczeniach zaplecza kuchni na k-4
2. brak ogrzewania na k-4 – ekspozycja kawiarni
3. niesprawna instalacja oświetlenia awaryjnego na kondygnacjach k-1, k-3, k-4
4. oprawy oświetlenia awaryjnego w korytarzu przy magazynach k-3 – j.w.

5. nie usunięte skutki zalań w pomieszczeniach central wentylacyjnych – do naprawy tynki, szpachlowanie i malowanie sufitów i ścian na poziomie k-3 (magazyny+archiwum)
6. do naprawy obudowa z promatu przejścia wentylacji z korytarza do magazynu modeli na k-3
7. podczas próby wodnej na tarasie zewnętrznym kawiarni przeprowadzonej w październiku 2012 woda pojawiła się w kuchni kawiarni na stropie w miejscu usytuowania zaworów różnicy ciśnień kawiarni za zabudową przy ścianie zewnętrznej – do uszczelnienia koryto odpływowe tarasu
8. uszkodzony zapłonnik lampy oświetleniowej na korytarzu k-3
9. niesprawny agregat jednostki zewnętrznej klimatyzacji LG
10. miejscowe nieliczne zarysowania ścian działowych w korytarzu przy bibliotece k-1 do obserwacji i późniejszego usunięcia
11. niesprawne gniazdko elektryczne (...) 1,5/32 w pomieszczeniu nr 15 na k-1
12. kolejne usterki wg załącznika nr 1

Komisja ustaliła:

1. w związku z awarią i nieprawidłowym działaniem instalacji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji oraz sterowania tymi systemami przez (...), niezbędne jest przeprowadzenie w trybie pilnym sprawdzenia całego systemu i przywrócenia do stanu prawności (dot. punktów 2 i 12) – w terminie 10 lutego 2013 r.
2. sprawdzenie i usunięcie awarii oświetlenia awaryjnego (pkt 3 i 4) należy przeprowadzić w trybie natychmiastowym
3. skutki zalań należy usunąć do dnia 30 kwietnia 2013 r. (pkt 1, 5, 6)
4. sprawdzenie i uszczelnienie koryta na tarasie (pkt 7) wykonać do 30 kwietnia 2013 r.
5. usterki instalacji elektrycznej (pkt 8 i 11) do usunięcia w terminie 30 kwietnia 2013 r. – niesprawne gniazdko należy tymczasowo zabezpieczyć przed eksploatacją
6. agregat jednostki zewnętrznej klimatyzacji LG do sprawdzenia i naprawy lub wymiany – termin do 10 lutego 2013 r.
7. centrala grzewczo-nawiewna do biblioteki k-1 do sprawdzenia i naprawy do dnia 10 lutego 2013 r.

D. ód: protokół z załącznikiem, k. 21-23

(...) sp. z o.o. w G. nie wykonało ustaleń z protokołu gwarancyjnego z dnia 18 stycznia 2013 r. i złożyło zamawiającemu oświadczenie o wypowiedzeniu gwarancji.

D. ód: pisma stron, k. 24-28

W tym stanie rzeczy zamawiający podjął negocjacje z firmą zewnętrzną (Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) sp. z o.o. w G., dalej: firma (...)) celem zastępczego usunięcia wad i usterek stwierdzonych w protokole gwarancyjnym (w zakresie dotyczącym wad i usterek instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej). W części spotkać z firmą (...) brał udział przedstawiciel (...) sp. z o.o. w G. (M. B.).

D. ód: protokół ze spotkania, k. 29-30

Firma (...) 19 marca 2014 r. przedstawiła ofertę na sprawdzenie poprawności działania automatyki (9 central, wartość netto 18.900 zł), sprawdzenie parametrów automatyki i porównanie z odczytem (...) (9 central, wartość netto 2.700

zł), 2 pompy (...) 25-60 (530 zł netto), 1 wyłącznik główny A. (...) (234 zł netto), prawidłowe okablowanie pomp obiegowych (6.300 zł netto).

D. ód: oferta, k. 34

Na podstawie tej oferty doszło pomiędzy (...) Marynarki Wojennej w G. a firmą (...) do zawarcia umowy nr (...), dotyczącej naprawy automatyki układu klimatyzacji i wentylacji w budynku zgodnie z załącznikiem powtarzającym treść zakres przedmiotowy oferty. Łączne wynagrodzenie wykonawcy określono na 28.664 zł plus 23% VAT.

Ponadto w dniu 24 czerwca 2014 r. powód zawarł z firmą (...) umowę nr (...) na dostawę i montaż 10 szt. czujników temperatury zewnętrznej S. (...)040. Ponadto powód zlecił firmie (...) naprawę nagrzewnicy i odpływu skroplin.

D. ód: umowa, k. 35-37

umowa, k. 39-40

nota nr 4/2014, k. 54

Prace objęte w/w umowami zostały wykonane, odebrane przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane, faktura obejmująca prace (na łączną sumę brutto 39.317,57 zł) zapłacona przez zamawiającego, po czym powód wystawił pozwanemu notę księgową nr (...) na sumę 45.215,21 zł (łącznie z narzutem z § 7 ust. 7 umowy stron z dnia 8 września 2010 r.) oraz notę księgową nr (...) (na sumę 1.485,23 zł (tj. wynagrodzenie 1.291,50 zł z tytułu naprawy nagrzewnicy i odpływu skroplin + narzut kosztów 15%). Pozwany odmówił zapłaty.

D. ód: nota nr 1/2015, k. 56

protokół odbioru, k. 48

umowa, k. 35-37

protokół nr (...) firmy (...), k. 41-47

potwierdzenie przelewu, k. 50

nota 4/2014, k. 54

faktura, k. 52

protokół odbioru robót objętych notą 4/2014, k. 51

Koszt w/w czynności firmy (...) nie odbiegał od stawek rynkowych za tego rodzaju usługi.

D. ód: opinia biegłego T. M., k. 702-727

Prace objęte notą księgową nr (...) zostały objęte wcześniejszą notą (...) – w zakresie naprawy nagrzewnicy. Naprawa odpływu skroplin (400 zł) jest kosztem rynkowym tej usługi i jednocześnie pozwany ponosił w 100% odpowiedzialność za wadliwe wykonanie prac w tym zakresie (szczegółowa przyczyna opisana w pkt 6.1.5 opinii biegłego T. M.), choć wada ta nie była istotna. Jeżeli chodzi o kwestię sprawdzenia poprawności działania automatyki (...), to nie da się potwierdzić tego, że stan automatyki w chwili wydania robót przez pozwanego miał wady w rozumieniu obiektywnym (po pierwsze – został całkowicie wymieniony na inny przez (...), po drugie: (...) nie ma wpływu na sprzętową automatykę urządzeń (niezależną, ang. stand-alone), wykluczając możliwość awarii przez błąd w automatyce (...)). Ponieważ jednak pewne dane z wydruków z systemu mogły wskazywać na istnienie wad (np. błędne odczyty) pozwany miał obowiązek prawny dokonać sprawdzenia poprawności odczytów parametrów sterowników z odczytami z (...), zaś koszt prac zastępczych w tym zakresie (firma (...)) jest rynkowy (łącznie 2.700 zł). Wymiana pomp (...) 26-60, wyłącznika głównego A. (...) pokrywa się z pracami objętymi inną notą księgową (...). Poprawienie okablowania

pomp obiegowych nie mieściło się w zakresie odpowiedzialności pozwanego, natomiast sam fakt awarii nagrzewnicy wymuszał sprawdzenie poprawności okablowania, przy koszcie rynkowym takiej usługi 700 zł. Dostawa i montaż 10 szt. czujników temperatury zewnętrznej mieściła się w ramach odpowiedzialności pozwanego (3.301,50 zł), gdyż dotychczasowe w okresie gwarancyjnym uległy uszkodzeniu.

D. ód: opinia biegłego T. M., k. 702-731, 759-773)

Sąd zważył, co następuje:

Opinia biegłej G. M. nie była podstawą wyrokowania z uwagi na jej niepełność.

Opinia biegłego sądowego T. M. jest zdaniem Sądu jasna, pełna i wewnętrznie niesprzeczna. Jego wnioski są poprawne i były poprzedzone wnikliwą analizą materiału dowodowego, w tym dokumentów prywatnych, obrazujących treść stosunków prawnych, stron, wykonawcy zastępczego oraz pozostałych dokumentów i fotografii z akt sprawy, których autentyczności nie kwestionowano. Biegły ustalił brak podstawy do obciążania pozwanego częścią kosztów dochodzonych w niniejszej sprawie dość prozaicznym faktem błędnego i nierzetelnego formułowania not księgowych przez powoda (wykazana przez biegłego częściowa tożsamość robót objętych notami 2/2014 i 3/2014 z odpowiednio: notami 4/2014 i 1/2015 (vide k. 725, str. 23 opinii T. M. – pierwotnej). Częściowo biegły T. M. wykazał ponad wszelką wątpliwość (100%) odpowiedzialność pozwanego. Pozostała część kosztów dochodzonych przez powoda została przez biegłego T. M. oceniona na zasadzie prawdopodobieństwa i w tym przypadku było to 50%. Biegły na wstępie swojej opinii pierwotnej przedstawił przyczyny metodologiczne takiego zabiegu. Dla sądu I. instancji jasnym jest, że przełożenie takiego progu „prawdopodobieństwa” na orzekanie nie może oznaczać zasądzenia owej połowy tak zweryfikowanych kosztów, gdyż stopień prawdopodobieństwa dotyczy tu nie rozdziału (podziału) kosztów, lecz samej **dowodowej podstawy** stojącej u podłoża zasady odpowiedzialności pozwanego. Wskazane prawdopodobieństwo zaś jest zdecydowanie zbyt niskie (50%), aby można uznać w tej części zasadę odpowiedzialności za udowodnioną na potrzeby wyrokowania. Byłoby tak, gdyby biegły oszacował je znacznie wyżej (np. 95%-99%, czyli tzw. prawdopodobieństwo graniczące z pewnością). Z tych przyczyn ta część zawartości ostatecznej tabeli przedstawionej przez biegłego T. M. (k. 731, str. 29 opinii pierwotnej), która obejmuje „sprawdzenie poprawności działania automatyki” nie mogła być uwzględniona w wyroku.

Zeznania P. R. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż opisywał on po prostu czynności wykonawcy zastępczego. Zeznania R. P. i A. N. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż w ogóle nie posiadali oni żadnej wiedzy techniczno-budowlanej i zajmowali się sprawami administracyjnymi. Zeznania W. S. nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż opisywał on bardzo ogólnie swoje obserwacje, bez żadnych szczegółów w kluczowej dla sprawy problematyce odpowiedzialności pozwanego za awarię. Zeznania M. S. nie mają znaczenia dla sprawy z tych samych przyczyn. Zeznania M. B., P. R. oraz T. W. nie są bezstronne, gdyż byli zaangażowani zawodowo po stronie pozwanego i aktywnie wspierali w fazie przedprocesowym interes pozwanego. Zeznania M. W. są labilne: raz świadek twierdzi, że można było wywołać awarię nieprawidłowo sterując (obsługując) systemem (...) (2:37:40), w innym miejscu – że nie (2:14:30 i 2:20:33) – biegły T. M. przekonująco wykazał, że system (...) nie ingeruje w sprzętowe zabezpieczenia urządzeń całej instalacji – są one autonomiczne i niezależne od komend wydawanych w systemie (...).

Od strony dowodowej Sąd opierał się na materiale zgromadzonym w aktach niniejszej sprawy, co jest niewątpliwie zgodne z przepisami procedury cywilnej. Skoro jedna ze stron (pozwany) nie wyraził zgody na „poszerzenie” podstaw dowodowych opiniowania przez biegłego T. M. na dane z akt innego postępowania sądowego, przestanie na materiale z akt niniejszej sprawy nie narusza procedury, lecz jest także z nią zgodne. Strona powodowa miała możliwość przedstawienia we właściwym czasie w niniejszym postępowaniu takich dokumentów (w tym odpisów z akt innej sprawy), jakie uznawała za celowe. Przedstawianie dokumentów – zdaniem strony powodowej kluczowych – po niemal 5 latach prowadzenia postępowania należy uznać za rażąco spóźnione (vide postanowienie, k. 806), w przypadku odmiennej konkluzji retorycznym byłoby pytanie, czy w ogóle rzeczywiście obowiązuje reguła obowiązku koncentracji materiału dowodowego.

Zasada odpowiedzialności pozwanego w części uwzględnionego powództwa opiera się na wykazanej dowodem z opinii biegłego nienależytej staranności wykonania kontraktu (art. 471 k.c.). Pozwany nie przedstawił w tym zakresie wiarygodnych przeciwdowodów (art. 6 k.c.).

Mając powyższe na uwadze powództwo uwzględniono częściowo: na podstawie art. 471 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c. powództwo w następującym zakresie: 450 zł (naprawa odpływu skroplin w centrali K-2), 2.700 zł (sprawdzenie parametrów automatyki i porównanie z odczytem na (...)), 700 zł (prawidłowe okablowanie pomp obiegowych), dostawa i montaż czujników (3.301,50 zł), po czym suma tych kosztów prac zastępczych została ubruttowiona (+ 23%), co ostatecznie dało sumę **8.796,34** zł (pkt I. sentencji).

(...) (15%) zdaniem Sądu powodowi nie przysługuje, gdyż „koszty operacyjne” (por. § 7 ust. 7 umowy stron, k. 19) wymagają wykazania (udowodnienia), że w ogóle jakiegokolwiek koszty w tym zakresie były poniesione, a temu powód nie sprostał. Ponadto – skoro z wyników postępowania (w szczególności z opinii biegłego) wynika, że noty księgowe były sporządzane nierzetelnie (dublując częściowo obciążenia pozwanego), to znaczy, że nie zaangażowano po stronie powoda profesjonalnych środków weryfikowania należności, co wyklucza możliwość dochodzenia „kosztów operacyjnych”, gdyż w danym wypadku byłoby to nadużycie uprawnienia (art. 5 k.c.). Nierzetelna dokumentacja w zakresie not de facto przeczy temu, aby powód poniósł jakiegokolwiek „koszty operacyjne”, bo gdyby tak było, to musiałyby to być wydatki na obsługę profesjonalną (zaangażowanie odpowiedniego fachowca) i do owego dublowania żądań by nie doszło. Z tych przyczyn oraz z przyczyn podanych powyżej (niezasadność części kosztów, w tym częściowo przez ich zdublowanie, a także z uwagi na jedynie uprawdopodobnienie, a nie udowodnienie części żądań) – powództwo w pozostałym zakresie oddalono na mocy art. 5 k.c., art. 471 k.c. (**punkt II.** sentencji).

W **punkcie III.** rozstrzygnięto o zasadzie rozkładu kosztów procesu stosując art. 100 k.p.c. i przyjmując rozdział w proporcji: 19% powód, 81% pozwany.